

 โรงพยาบาลนครพนม	
ระดับเอกสาร : ระเบียบปฏิบัติ (System Procedure) เลขที่ : IC-CPG-023-00	ฉบับที่ : 1
เรื่อง : การป้องกันอุบัติเหตุจากเข็มทิ่มตำหรือของมีคมบาดขณะปฏิบัติงาน	วันที่ : 1 มี.ค 2567
แผนก : กลุ่มงานการพยาบาลด้านการควบคุมและป้องกันการติดเชื้อ	แผนกที่เกี่ยวข้อง : ทุกหน่วยงาน
ผู้จัดทำ : (นางชวีวัฒนา ชาระ) ตำแหน่ง พยาบาลวิชาชีพชำนาญการพิเศษ ผู้ทบทวน : (นายศุภโชค เข้มลา) ตำแหน่ง ประธานคณะกรรมการงานป้องกันและควบคุมการติดเชื้อใน โรงพยาบาล	ผู้อนุมัติ : (นายณฤพณธ์ ยุทธเกษมสันต์) ผู้อำนวยการโรงพยาบาลนครพนม

- วัตถุประสงค์ : เพื่อป้องกันและลดการติดเชื้อจากการสัมผัสเลือด
- ขอบเขต : ใช้เป็นแนวทางในการป้องกันอุบัติเหตุจากเข็มทิ่มตำหรือของมีคมบาดขณะปฏิบัติงานของบุคลากรทุกหน่วยงาน
- คำจำกัดความ :

อุบัติเหตุจากเข็มทิ่มตำหรือของมีคมบาด หมายถึง อุบัติเหตุที่เกิดขึ้นในขณะที่บุคลากรให้การพยาบาลหรือรักษาผู้ป่วย โดยมีสาเหตุมาจากเข็มหรือของมีคมที่ใช้กับผู้ป่วย และเกิดทิ่มตำเยื่อบุ หรือ ผิวหนังของบุคลากร ซึ่งอาจทำให้มีโอกาเสี่ยงต่อการติดเชื้อไวรัสตับอักเสบบี ไวรัสตับอักเสบบี และ เอช ไอวี

4. เอกสารอ้างอิง :

Centers for Disease Control and Prevention. Needlestick Injuries are Preventable. Retrieved Feb 22 2023 from

https://www.cdc.gov/niosh/newsroom/feature/needlestick_disposal.html

คณะกรรมการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อแห่งชาติ. (2557). แนวปฏิบัติของสถานพยาบาลในการดำเนินการป้องกันการติดเชื้อจากเข็มทิ่มตำ ของมีคม และการสัมผัสเลือดหรือสารคัดหลั่งหลังจากการปฏิบัติงานของบุคลากร. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนา.

สำนักโรคเอดส์ วัณโรค และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์. (2552). แนวปฏิบัติของสถานพยาบาลในการให้บริการ การป้องกันการติดเชื้อจากการสัมผัส. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

เรื่อง : การป้องกันอุบัติเหตุจากเข็มทิ่มตำหรือของมีคมบาดขณะปฏิบัติงาน	หน้า : 2/4
ระดับเอกสาร : ระเบียบปฏิบัติ (System Procedure)	รหัสเอกสาร : IC-CPG-023-00

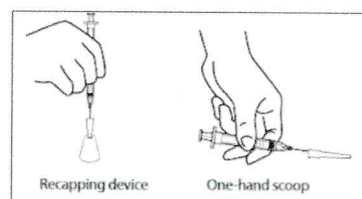
5. แนวทางปฏิบัติ :

การเตรียมการก่อนทำหัตถการที่เสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุจากเข็มทิ่มตำหรือของมีคมบาด

- 5.1 แสงสว่างในห้องพยาบาลควรมีความเข้มของแสงสว่าง 200 ลักซ์
(ลักซ์ : ปริมาณแสงที่กระทบลงบนวัตถุต่อพื้นที่ 1 หน่วยตารางเมตร)
- 5.2 กำหนดบริเวณที่ทำหัตถการให้เป็นเขตสะอาดและมีพื้นที่กว้างขวาง
- 5.3 เตรียมอุปกรณ์ให้ครบก่อนทำหัตถการและวาง หยิบจับสะดวก หรือเรียงลำดับการใช้งาน
- 5.4 หากมีของมีคมหลายชนิดให้จัดวางในถาด เพื่อให้มองเห็นได้ชัด
- 5.5 จัดบริเวณทั้งของมีคมให้ใกล้เคียงบริเวณทำหัตถการ เพื่อสามารถทิ้งของมีคมได้ทันที
- 5.6 ประเมินผู้ป่วยก่อนทำหัตถการ หากผู้ป่วยไม่ให้ความร่วมมือหรือสับสน ต้องให้ผู้ป่วยสงบลงก่อนทำหัตถการ หรือ restraining หากมีความจำเป็น
- 5.7 ชี้แจงผู้ป่วยและญาติทราบถึงหัตถการที่จะทำและขอความร่วมมือกับผู้ป่วย
- 5.8 สวมถุงมือทุกครั้งที่ทำหัตถการที่มีการใช้เข็มและของมีคม เช่น การให้น้ำเกลือ การเจาะเลือด

ขณะทำหัตถการที่เสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุจากเข็มทิ่มตำหรือของมีคมบาด

- 5.9 จัดลำดับการใช้เข็มหรือของมีคม เพื่อป้องกันความสับสนในการหยิบใช้ขณะทำหัตถการ
- 5.10 ขณะทำหัตถการใช้ของมีคม ต้องมีสติและไม่ควรละสายตาจากบริเวณที่ทำหัตถการ
- 5.11 ขณะถือเข็มหรือของมีคมให้ระวังการชน กระแทก กระแทกจากบุคคลที่อยู่ใกล้เคียง
- 5.12 ไม่ส่งเข็มและของมีคมด้วยมือโดยตรง ให้วางบนถาด และเมื่อนำมาวางบนถาดต้องแจ้งให้เพื่อนร่วมงานทราบก่อนทุกครั้ง (one touch technique)
- 5.13 ปลดเข็มลงในภาชนะที่ป้องกันการทิ่มของเข็มทันที โดยไม่สวมปลอกเข็มกลับคืน
- 5.14 ถ้าจำเป็นต้องสวมปลอกเข็ม ให้ใช้ **เทคนิคมือเดียว (one-handed technique)** โดยใช้มือข้างที่จับกระบอกฉีดยาสอดเข็มเข้าไปในปลอกเข็มที่ตรงกับที่อย่างปลอดภัยก่อนนำไปทิ้ง หรือใช้อุปกรณ์ช่วยสวมปลอกเข็ม

เรื่อง : การป้องกันอุบัติเหตุจากเข็มทิ่มตำหรือของมีคมบาดขณะปฏิบัติงาน	หน้า : 3/4
ระดับเอกสาร : ระเบียบปฏิบัติ (System Procedure)	รหัสเอกสาร : IC-CPG-023-00

การเย็บแผล

- 5.15 ไม่จับเข็มด้วยมือโดยตรง ให้ใช้คีม (needle holder) จับเข็ม
- 5.16 ขณะเย็บแผล ไม่ใช้นิ้วมือข้างหนึ่งกดแผลไว้แล้วเย็บผ่านระหว่างนิ้วมือ ควรใช้คีมคีบ (forceps) แทนนิ้ว
- 5.17 ระหว่างใช้เข็มเย็บแผล ขณะพักเข็ม ให้ซ่อนปลายเข็มโดยใช้คีมจับเข็ม โกล้ปลายเข็มแล้วคว่ำไว้
- 5.18 ห้ามวางหรือหยางส่วนแหลมคมขึ้น หรือยื่นออกนอกภาชนะรองรับ
- 5.19 การใส่ใบมีด ให้ใช้คีมจับใบมีดสวมเข้ากับด้ามมีด

หลังทำหัตถการที่เสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุจากเข็มทิ่มตำหรือของมีคมบาด

- 5.20 แยกเครื่องมือที่มีคมออกจากอุปกรณ์อื่น
- 5.21 เมื่อทำหัตถการเสร็จ ต้องตรวจนับเครื่องมือ เช่น จำนวนเข็มเย็บ ใบมีด ให้ครบก่อนเก็บ เพื่อป้องกันอันตรายจากของมีคมที่ลืมทิ้งไว้
- 5.22 เครื่องมือที่นำไปทำให้ปราศจากเชื้อซ้ำ ให้ใส่ภาชนะที่มีฝาปิดเพื่อป้องกันการตกหล่น

การทิ้งเข็มและของมีคม

- 5.23 ภาชนะที่ทิ้งเข็มและของมีคมต้องมีขนาดพอเหมาะและของมีคมไม่สามารถแทงทะลุและกั้นน้ำได้ (ใช้แอลลอน เบิกจากหน่วยไตเทียม)

มูลฝอยติดเชื้อ
ประเภทของมีคม

- 5.24 การวางภาชนะที่รองรับของมีคม ต้องมองเห็นง่าย ไม่วางบนพื้น มือเอื้อมถึงและสามารถทิ้งได้ทันที
- 5.25 การทิ้งเข็มและของมีคม ไม่ใช้มือหรือนิ้วล้วงเข้าไปในภาชนะ
- 5.26 ทิ้งเข็มลงในภาชนะโดยมีอุปกรณ์สำหรับปลดเข็ม ถ้าไม่มี ควรมีคีมคีบเข็ม
- 5.27 บรรจุเข็มและของมีคมถึง $\frac{3}{4}$ ของภาชนะที่บรรจุ ให้ปิดฝาให้แน่นและติดป้าย ของมีคม เพื่อส่งไปทำลาย
- 5.28 หากเข็มหรือของมีคมล้นภาชนะ ให้ใช้คีมจับคีบของที่ล้นไปใส่ในภาชนะใหม่ หรือหากพบของมีคมในที่อื่นๆ ให้ใช้คีมคีบจับทุกครั้ง และนำไปทิ้งในภาชนะที่รองรับของมีคม

เรื่อง : การป้องกันอุบัติเหตุจากเข็มทิ่มตำหรือของมีคมบาดขณะปฏิบัติงาน	หน้า : 4/4
ระดับเอกสาร : ระเบียบปฏิบัติ (System Procedure)	รหัสเอกสาร : IC-CPG-023-00

- 5.29 ใช้ก๊อสสะอาดหรือสำลีปราศจากเชื้อรองก่อนหัก Ampoule หรือหลอดยาที่เป็นแก้ว เพื่อป้องกันเศษแก้วหักทิ่มตำมือ
- 5.30 Hematocrit tube ทั้งในภาชนะที่รองรับของมีคม
- 5.31 หากการทำหัตถการทำให้เกิดการฟุ้งกระจายหรือกระเด็นของเลือดและสารคัดหลั่ง บุคลากรควรสวมอุปกรณ์ป้องกัน ดังนี้ ① surgical mask ② สวมแว่นตาหรือ Face shield ③ เสื้อคลุม ④ ถุงมือ